

Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки
Бібліотека

Серія «Біобібліографія вчених СНУ ім. Лесі Українки»

**БОГДАН ЙОСИПОВИЧ
ЗАБРОВАРНИЙ**

Біобібліографічний покажчик

Луцьк–2016

УДК 016:94(477.82)(092)
ББК 91.9:63.1(4УКР)-81
3 – 12

Богдан Йосипович Заброварний : біобібліогр. покажч. до 80-річчя від дня народж. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; уклад. І. П. Сидорук. – Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2016. – 48 с. – (Серія «Біобібліографія вчених Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки»).

У біобібліографічному покажчику висвітлено основні етапи життя відомого українського науковця, професора, кандидата історичних наук – Богдана Йосиповича Заброварного.

Уміщено бібліографію праць науковця, що охоплюють період від 1968 до 2009 рр., а також біографічний нарис та спогади колег.

Бібліографічний опис видань оформлено згідно з чинними стандартами.

Для наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів.

Lesya Ukrainka Eastern European National University
Library

BOHDAN YOSYPOVYCH
ZABROVARNYI

Bio-bibliographical Guide

Lutsk–2016

Bohdan Yosypovych Zabrovarnyi : bio-bibliographical index to the 80-th anniversary / Lesya Ukrainka Eastern European National University, Library ; compiled by I. P. Sydoruk. – Lutsk : Lesya Ukrainka Eastern European National University, 2015. – 48 p. – (Series «Bio-bibliography scientists of Lesya Ukrainka Eastern European National University»).

The bio-bibliographical index highlights the main stages of the life of the Ukrainian scientist, professor, doctor of historical sciences – Bohdan Yosypovych Zabrovarnyi.

The papers of the scientist are presented in the bibliographic order, covering the period from 1968 to 2009, the issue contains the biographic information and memories of colleagues.

The bibliographical description of the publications is compiled in accordance with the valid standards.

The book is appointed to scholars, teachers, post-graduates, students.

(1936-2010 рр.)

**Богдан Йосипович Заброварний
професор, кандидат історичних наук**

ЗМІСТ

Від упорядника

Заброварний Богдан Йосипович (Георгій Юхимчик)

Заброварний Богдан Йосипович (1936-2010 рр.) (Геннадій Бондаренко)

I. Біографічний нарис

II. Хронологічний покажчик наукових праць професора Богдана Йосиповича Заброварного

Окремі наукові публікації

Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня

Монографії, навчально-методичні видання та збірники

Довідкові видання

Статті у продовжуваних періодичних та неперіодичних виданнях

Доповіді на наукових конференціях та семінарах

Інтерв'ю

Рецензії

Публікації про Б. Й. Заброварного

III. Перелік авторефератів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата, науковий керівник Б. Й. Заброварний

Алфавітний покажчик назв праць

Іменний покажчик співавторів

Фотоілюстрації

ВІД УПОРЯДНИКА

Даний бібліографічний покажчик, присвячений 80-річчю від дня народження відомого українського науковця, професора, історика Богдана Йосиповича Заброварного.

Видання містить основні біографічні дані, хронологічний покажчик наукових праць та допоміжний довідковий апарат.

Перший розділ покажчика «Основні дати життя та діяльності» вміщує відомості про найважливіші напрямки професійної та наукової діяльності професора. Дані розміщуються у хронологічному порядку, після року наводять короткий запис основної події.

Другий розділ включає бібліографічні відомості про наукові праці Б. Й. Заброварного, які охоплюють період з 1968–2009 рр. Бібліографічні описи розміщені в хронологічному порядку, у межах року – за алфавітом назв. Співавтори зазначені в області приміток, після бібліографічного опису документа. Досліджений масив публікацій нараховує понад 70 записів, науково-навчальної та краєзнавчої тематики.

Перелік дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата, захищених під науковим керівництвом Б. Й. Заброварного вміщено в третьому розділі покажчика.

Матеріали в покажчику бібліографуються мовою оригіналу. Усі записи мають наскрізну нумерацію. Для зручності пошуку використовується система допоміжного довідкового апарату: іменний покажчик співавторів та алфавітний покажчик назв праць науковця.

Матеріали, відображені в покажчику звірені *de visu*.

Бібліографічний опис видань та скорочення термінів у покажчику подаються відповідно до ДСТУ ГОСТу 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», ДСТУ 3582:2013 «Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила», ГОСТ Р 7.0.12-2011 «Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие

требования и правила» та ГОСТ 7.11-78 «Сокращение слов и словосочетаний на иностранных европейских языках в библиографическом описании».

При відборі матеріалу до покажчика використано джерела та довідковий апарат бібліотеки СНУ ім. Лесі Українки, електронні фонди Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

Заброварний Богдан Йосипович

Я вже згадував таку особистість, як Богдан Заброварний. Із ним познайомився, ще коли він працював викладачем Луцького загальнонаукового факультету Львівського університету. Молодий, вродливий, неодружений. Анатолій Кондратюк – такий же викладач і з цього ж освітнього закладу. Його першим запросили на роботу в обкомі, призначивши партійним лектором. Як я пригадую, це вже він запропонував взяти на таку ж посаду тов. Заброварного. Бувало йде Богдан центральною вулицею, поли піджака розстібнуті, комір сорочки теж, молодий, бадьорий чоловік, як я вже казав, ще нежонатий. Красень-хлопець, дівки перед ним падають в обморок...

То я, звичайно, перебільшую. Саме у цих питаннях він був скромним, як рідко хто, хоч уже відслужив у війську і встиг понюхати пороху. Брав участь у приборканні невдалої спроби Імре Надя – їх викинули тоді на парашутах в угорському небі. Не його в тім вина – солдат, він завжди солдат – роби, що наказують. Львівський університет закінчив уже після армії і одержав призначення в Луцьк. Тут його і спіткала партійна кар'єра. Мав добру підготовку і його теж призначили лектором.

Були ми з ним у спільному відрядженні в Камінь-Каширському районі, коли не помиляюся, наприкінці липня, чи на початку серпня, бо саме розпочиналося полювання на пернату дичину. Організацію мисливської справи взяв на себе перший секретар райкому комсомолу Савончик, котрий мав добрі стосунки із Богданом Йосиповичем. Полювання виявилось вдалим і ми як наварили та насмажили тієї качви – пальчики оближеш!

Хльостко пилася чарка. Але, як то кажуть, чим краще звечора, тим гірше зранку. Бідна моя головонька кололась навпіл, а мені до того ще й належало провести інструктаж партійного активу перед розсилкою його "на місця". Ну, думаю, тут мені й клямка. Але на виручку прийшов Заброварний – він такий інструктаж уже проводив у Любешові. Мені залишалося просидіти із задутими баньками за столом президії. У душі я молився на

свого рятівника. Не даром кажуть – друзі пізнаються в біді. Ще під час інструктажу вловив у Заброварного непересічний ораторський хист. Він говорив коротко й чітко і для всіх зрозумілою мовою. Я мовчки погоджувався, що сам так не зумів би роз'яснити завдання партійним активістам, хоч ніколи не вважав себе непридатним до усного слова. Бувало в ВПШ мене "випускали" на кафедри, коли потерпали за себе на семінарських заняттях, як вдатного говоруна, але так до ладу і в ціль – я мовчки погоджувався – того дня сказати не зумів би.

Другий раз пересвідчився у його глибокій порядності, коли мене звільняли з посади інструктора. Завідуюча відділом Н. Л. Алексеева запропонувала мені роботу вчителя української мови у п'ятій російській школі і я інстинктивно відчув, чим це для мене пахло – нав'язувати свою мову російським дітям, котрі до неї ставилися, як правило, зверхньо і надто скептично! Це були в основному діти офіцерів, яким щодо вивчення "місцевих" мов робилися скидки на рівні державних установок. Зваживши таку реальність, я відмовився.

І тут знову мене виручили Заброварний із Кондратюком. Вони зуміли прискорити звільнення посади референта в обласній організації товариства "Знання". Після того, як у КДБ з'ясувалося, що Д. П. Іващенко не пропонував мені читати "Розстріляного відродження", а від того, що ніби то я дав останньому переписати неопублікованого вірша М. Вінграновського "Спалений, спечалений печаллю" я сам категорично відмовився на слідстві (його дала дружині Іващенка – Вірі Лукашівні моя Марія, з якою вона працювала в одній школі).

Колишній лектор обкому, відставний авіатор чи то підполковник чи полковник М. Я. Турчак теж поставився до мене прихильно (не буду називати прізвищ декого із тих котрі, я думаю, інформували відповідні інстанції про кожен мій крок). Коли тривав суд над Морозом та Іващенко (по "запрошеннях") мене передбачливо позбавили такої участі. Свідками проходили наближені до останнього студенти – у тому числі й Костя Шишко – працівник обкому комсомолу.

За якийсь час, коли самозакоханий Брежнев уже вбувся на своїй посаді, напруга в суспільстві послабилась, хоч працівники, як і таємна служба не спускали з мене пильного ока. КДБ ніби вже й довіряючи мені, і одночасно побоюючись, аби я знову не викинув якогось коника. А коли почали утворюватись нові райони, а з ними й райкоми партії, Б. М. Свенцицький, котрого було призначено очолити Луцьку районну парторганізацію, по старій пам'яті і під свою відповідальність взяв мене на посаду завідуючого відділом пропаганди й агітації.

Із Заброварним та Кондратюком у мене весь час не поривались добрі стосунки. Особливо, коли за сприяння І. В. Сподаренка, я став працювати редактором луцької районної газети. У ті часи наша дружба зовсім легалізувалися і ми її ні перед ким не приховували. А коли, ніби випадково, мій друг по ВПШ інструктор ЦК Компартії України М. І. Мітленко звів мене у добрі стосунки із майбутнім першим секретарем Волинського обкому С. Я. Заіченком, то й поготів. Я вже розповідав, як потрапив на посаду помічника першого секретаря обкому. Здавалася б чиста випадковість, але мабуть і ні, бо напевно так було визначено моєю долею. А. Кондратюка із посади заступника завідуючого відділом забрали на роботу в "українське" ЦК, а Б. Заброварного з часом призначили завідуючим відділом науки і учбових закладів обкому.

Мабуть то саме я став посередником в організації мисливського колективу для полювання в довколишніх лісах Луцького району. Цільною особою був Б. М. Свенцицький, а з обкомівського боку "на рівних" до нього ввійшли І. В. Пустюльга, О. Й. Ступаков, безумовно ж і Б. Й. Заброварний та й деякі інші "довірені" обкомівські працівники, з ініціативи яких, зрештою, усю нашу шефську роботу на збиранні хлібів і різних овочевих культур було перенесено в Луцький район. Підсумки таких спільних виїздів проходили цікаво і звичайно ж не "на суху". Хоч втім ніхто із нас ніколи не зважувався "передавати куті меду", але й при добрій закусці не давав зівка.

І знову ж таки не другорядною особистістю був серед усіх Б. Й. Заброварний. Його кілька разів одноголосно обирали секретарем

обкомівської парторганізації, але ніколи, ніде і ні за яких обставин він не давав підстав, аби десь підкреслити таке своє визнання у найчільнішому колективі області. Був, як і всі, і в свою секретарську роль входив хіба що у час засідань бюро та проведення партійних зборів.

Я вже розповідав про свої стосунки з Палажченком і не буду ними псувати настрою собі і комусь. Пам'ятаю, як Богдана Йосиповича було обрано "першим" Луцького міському і я, аби привітати його із новою посадою, подзвонив чи знайдеться у нього хвилина часу, щоб прийняти мене з особистого питання. Не розмірковуючи він дав згоду зустрітися наприкінці дня.

Мені було добре відомо як псує людські характери їхня особиста кар'єра і не розраховував, що він влаштує мені прийом із розпростертими руками. Уже від дверей уловив, що Богдан Йосипович увійшов у роль першого, але із твердою впертістю всівся навпроти нього. Він привітався без найменшої зверхності і був готовим вислухати усі мої так звані "прохання", але я відразу сказав, що не прийшов нічого просити, а лише поздоровити його із новою посадою.

Чи було йому приємно чи ні – не знаю, але цим я зачепив його за живе. Не бідкався, а відверто став говорити про ті проблеми, які звідусіль навалюються на його плечі і як нелегко їх доведеться вирішувати, не зважаючи на усвідомлення працювати із належною віддачею сил. Я й раніше не мав сумнівів у його сумлінному ставленні до службових обов'язків, але мене цікавило зовсім не це – хотілося пересвідчитись, як впливає підвищення по партійній лінії на відчуття колишньої нашої готовності прийти на виручку один одному у різних життєвих ситуаціях.

Б. Заброварний здивувався, що не почув від мене, жодного прохання і був приємно вражений тим, що я вього-навсього зайшов привітати його із підвищенням на партійній роботі.

Заходь і проси що-небудь, аби я міг стати тобі в пригоді. Постараюсь зробити все, що у моїх силах.

Я на той час працював під "началом" Б. М. Свенцицького і моя посада влаштувала мене повністю, бо саме на таку після ВПШ проміняв свою учительську професію. Мені було до глибини душі приємно, що Богдан Заброварний залишався все тим же і жодна партійна посада не ламала його благородних душевних якостей.

Мені так само було приємно гостювати у нього вдома з нагоди великого сімейного свята – весілля у його квартирі, в якій він проживає й понині, як і вітати його з дружиною Марією, відколи вони стали дідусем і бабусею. Така немало значима деталь – як весілля так і хрестини у них справлялися за християнським обрядом, бо тоді вже, як я потім довідався, настали інші часи: партія перестала переслідувати тих, хто дотримувався релігійних звичаїв, проте й не давала спуску за такі вчинки будь-якому партійному працівнику. Хоч, правда, Богдан Йосипович уже працював на той час ректором Луцького педінституту.

Я свою бабусю теж ховав із священником, будучи на той час студентом п'ятого курсу того ж таки Луцького педінституту і всупереч застереженням секретаря інститутської парторганізації. Тещу був вимушений ховати за новим обрядом. Покійний М. П. Корж, висловлюючи мені співчуття, застеріг ніби між іншим – обійдись, Георгій, без релігійних обрядів, бо я тебе потім не врятую. Я й сам про це добре знав. Обох моїх дітей охрестила та ж таки покійна теща Параска, запросивши кумами своїх родичів із тих же "забужанів", які вміли тримати язика за зубами, а священник вніс їхні імена у церковну книгу без прізвищ. Такі то були часи.

Щоправда, відправляючи сорок днів по тещі, мій покійний дядько Панфутій запросив на обід всю церковну двадцятку, до якої належала й наша покійниця, на чолі із священником (я був на той час у відрядженні). Милушани настільки народ тямущий, що подали вигляд ніби нічого нічого не втямило, і теж не випустили пари з вуст. Для мене на роботі все обійшлося без прикрощів.

За дотримання релігійних звичаїв я подумки дав Заброварному високу оцінку, бо із його боку це був хоч і благородний, зате у той же час відважний

вчинок, він міг витлумачуватись двояко, але на щастя тодішня дещо з'європезована М. С. Горбачовим комуністична партія вже втрачала свої ще недавні лігачовсько-кадебістські позиції.

Наступного разу зайшов до Богдана Йосиповича у його робочий кабінет. Покійний М. Ю. Малиновський, обдарований скрипаль, рідний брат відомої письменниці, теж нині покійної, Маргарити Малиновської із проханням допомогти вступити в педінститут чи то синові, чи то дочці його двоюрідного брата, працівника облпрофради (забув його прізвище). Він і нині працює в цій же установі.

Хто тобі ця людина доводиться? – відразу спитав Богдан Йосипович. Признаюсь – так і так. Знаю Малиновську, а її брата – ні. Якщо добре здасть – допоможу. Коли щось інше – вибачай. Як на то ж те, трапилось "щось інше". На щастя ситуацію врятувала колишня працівниця Луцької райгазети, донька відомого волинського журналіста (вмисне змовчу їхнє прізвище). І той його брат балбес, не сказав навіть спасибі. Подейкують, що в теперішній час ніби не живе із сім'єю. Але Бог із ним.

У той день (коли я його відвідував) Б. Й. Заброварний у своєму робочому кабінеті вдумливо ділився планами нової роботи. Увесь горів невирішеними інститутськими справами, чітко бачив конкретні перспективи розвитку свого закладу. Він мав досвід викладацької роботи ще із часів Луцького загальнонаукового факультету Львівського університету. Багато конкретного бачення перспектив щодо вищої освіти на Волині взяв, працюючи в обкомі на посаді завідуючого відділом, саме із шкільної та вузівської роботи.

Мені було приємно слухати, а ще більше вірити у здійснення тих прекрасних намірів, які він так конкретно розкривав, дивлячись з упевненістю в своє майбутнє. Тоді ще не було в інституті ні нинішнього навчального корпусу (колишнього обкому), ні приміщення, в якому знаходиться історичний факультет, і саме за Богдана Йосиповича розпочалося будівництво приміщення, у якому в перспективі знайде належний "притулок" університетська бібліотека та наукові лабораторії

нових факультетів, котрі вже успішно діють у нашому закладі із новим університетським статусом.

Тривалий час Богдан Йосипович працював радником ректора, передаючи новому керівництву свій досвід і вміння. А нині він завідує кафедрою вітчизняної історії. І головне, що наші колишні добрі стосунки не старіють. Я не раз звіряю свої думки із його науковим баченням нинішніх українських проблем, і вони у нас збігаються.

Не всім, на жаль, вдалося перебудувати свій колишній марксистсько-ленінсько-сталінський світогляд і йти в ногу з історичним процесом. Йти в ногу з життям – це не означає видумувати щось нове в українській історії. Це означає вернутися до істини, яка давно відома ще із царських та вже й за радянських часів такими археологами й ерудитами історичної науки як чех за походженням Фойка та наш непересічний український вчений, інженер за освітою Знойко, їхніми послідовниками та однодумцями, що ми як народ беремо свої витoki ще з часів трипільської культури, зі Скіфії, яку свого часу ще наш Нестор-літописець називав велика Скуф, тобто нашою прабатьківщиною і не відривав від історичного процесу у розвитку української минувшини. Та й взяти Кониського чи Сафоновича, які теж дошукувалися свого історичного коріння у Стародавній Русі та в попередній її минувшині.

Історична шолуха, придумана істориками-москофілами, типу Карамзіних, як підхоплена пізнішими російськими царедворцями, та й партійними шовіністами справжньої історичної науки і дасть можливість світові об'єктивно роздивитися хто є хто. І слово за такими, як Б. Й. Заброварний, котрі мають усі можливості не тільки на кого послатися, а й вже в умовах української незалежності відстоювати історичне минуле свого трипільсько-скіфсько-русько-українського народу.

Георгій Юхимчук

Заброварний Богдан Йосипович (1936-2010 рр.)

Професор, кандидат історичних наук, завідувач кафедри давньої та нової історії України Волинського національного університету ім. Лесі Українки до серпня 2010 р. З 1993 р. – лауреат премії імені Дмитра Яворницького. У 1997 р. Указом Президента України присвоєно звання "Заслужений працівник народної освіти України". Заступник голови Волинської обласної організації НСКУ до 2010 р.

Народився 2 лютого 1936 р. у с. Мальговичі Старосамбірського району Львівської області. Служив у Радянській армії, брав участь у подіях, які визначались як "інтернаціональний обов'язок". У 1963 р. закінчив історичний факультет Львівського державного університету імені Івана Франка, і до 1965 р. працював викладачем Луцького загальнонаукового факультету Львівського університету, а згодом на партійній роботі. У 1973 р. закінчив аспірантуру Академії суспільних наук в Москві та захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук. Тривалий час, 15 років, працював на партійній роботі, зокрема, очолював відділ науки та учбових закладів Волинського обкому, Луцький міський комітет КП(б)У, з якого і пішов на посаду ректора Луцького педінституту імені Лесі Українки, після обрання на конкурсній основі у 1989 р.

З 1989 по 1993 рр. плідно працював на посаді ректора педінституту. За цей час Богдан Йосипович продовжив важливу роботу над тим, щоб перетворити Луцький педінститут на університет, зміцнити матеріальну базу і кадровий склад. Він здійснював цю роботу за заповітом попереднього ректора й організатора освіти на Волині Нестора Володимировича Бурчака, який рано пішов з життя. Людина надзвичайно чуйна і толерантна у стосунках з колегами, викладачами і студентами, Богдан Йосипович зумів згуртувати і спрямувати колектив на виконання завдань, які в складний час кризи в суспільстві мали забезпечити функціонування навчального закладу, збереження матеріальної бази і кадрового складу, що було зробити досить важко в умовах недостатнього фінансування та уваги з боку держави.

Тимчасово було припинено будівництво нових приміщень, хоча частина приміщень після 1991 р. перейшла до педінституту від компартійних органів, але зберегти вдалось все і, навіть, відкрити ряд нових спеціальностей, підготувати педінститут до їх ліцензування і акредитації на 3-4 рівень, що сприяло відкриттю у 1993 р. Волинського державного університету імені Лесі Українки. З утворенням Волинського університету Богдан Йосипович був призначений радником ректора, а з 1994 р. обраний завідувачем кафедри вітчизняної історії, згодом професором і завідувачем кафедри давньої і нової історії України. Він на високому рівні вів викладацьку і наукову роботу, читав лекції на різних факультетах університету. Під його керівництвом захищено ряд кандидатських дисертацій, чимало магістерських і дипломних робіт.

За свою багатолітню працю Б. Заброварний удостоєний багатьох урядових нагород, серед яких орден Трудового Червоного Прапора, дев'ять медалей, Почесна Грамотою Президії Верховної Ради УРСР. У березні 1999 р. обраний член-кореспондентом Української Академії історичних наук. Він був член Правління і учасник двох з'їздів Всеукраїнської спілки краєзнавців, заступник голови Волинського обласного товариства краєзнавців. Постійно брав участь в організації та проведенні багатьох всеукраїнських, регіональних і обласних краєзнавчих конференцій, у тому числі в роботі семінарів з проблем українсько-польських стосунків часів Другої світової війни. Б. Заброварний автор понад 70 наукових праць, більшість з яких стосуються історії краю, в основному з питань історії Першої світової війни, селянства України, депортацій населення України в період Другої світової війни, розвитку освіти, науки Волинської області тощо. Під його керівництвом авторський колектив видав книгу "Луцький державний педагогічний інститут імені Лесі Українки" (Львів: Світ, 1992), у якій відтворено історію цього навчального закладу вищої освіти в області, початок якому поклав 75 років тому Луцький учительський інститут, створений у квітні 1940 р. і продовжувачем історії яких є Волинський, а згодом Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. У

співавторстві з професором О. Г. Михайлюком вийшла книга "Українське село в роки Першої світової війни" (Луцьк: Надстир'я, 2002), що стала важливим внеском в історіографію українського селянства. У серпні 2010 р. Богдан Заброварний пішов з життя і похований на центральній алеї Луцького кладовища у Гараджі, де йому встановлено пам'ятник. Він залишив по собі добру пам'ять педагога-наставника, вченого, краєзнавця і громадського діяча. Його ім'я внесене у довідник "Краєзнавці України (сучасні дослідники рідного краю)". Т. 1. – Київ – Кам'янець-Подільський, 2003. – С. 74, а також у книгу про Лауреатів премії імені Д. Яворницького «Материк краєзнавства». – Київ, 2013. – С. 44–45.

Геннадій Бондаренко

I. Основні дати життя та діяльності

2 лютого 1936 р. у с. Мальговичі Старосамбірського району Львівської області, тодішнього Перемишльського повіту народився Б. Й. Заброварний, де проживав до 1947 року.

1944–1954 рр. – навчався в Нижанковицькій середній школі Старосамбірської району Львівської області.

1955–1958 рр. – служив в лавах збройних сил СРСР в м. Каунас Литовської РСР.

в 1956 р. – брав участь у виконанні інтернаціонального обов'язку в Угорській Народній республіці, нагороджений медаллю «За бойові заслуги».

1958–1963 рр. – навчався на історичному факультеті Львівського державного університету імені Івана Франка.

до 1965 р. – працював викладачем Луцького загальнонаукового факультету Львівського університету.

з 1965 р. – на партійній роботі працював лектором, керівником лекторської групи Волинського обкому партії.

1970–1973 рр. – навчався в аспірантурі на кафедрі історії КПРС в Академії суспільних наук при ЦК КПРС м. Москва.

в 1973 р. – захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук.

1973-1975 рр. – був направлений в розпорядження Волинського обкому партії. Працював завідувачим Будинку політичної освіти обкому і Луцькому міськкомі партії, другим секретарем Луцького міськкому партії.

1975–1987 рр. – працював завідувачим відділом науки і навчальних закладів Волинського обкому партії.

в 1987 р. обраний першим секретарем Луцького міського комітету партії, депутатом і членом Луцької міської ради народних депутатів.

1989 р. – на конкурсній основі обраний ректором Луцького державного педагогічного інституту імені Лесі Українки.

1989–1993 рр. – працював на посаді ректора педінституту.

1993 р. в зв'язку з реорганізацією педінституту в Волинський державний університет імені Лесі Українки наказом Міністерства освіти України затверджений радником ректора.

1993 р. – лауреата Республіканської премії імені Дмитра Яворницького

1994–2001 рр. – завідувач кафедру вітчизняної історії. Обраний на посаду професора.

1997 р. – присвоєно почесне звання Заслуженого працівника народної освіти України.

1999 р. – обраний член-кореспондентом Української Академії історичних наук.

2001–2010 рр. – завідувач кафедри давньої і нової історії України.

до 2010 р. – заступник голови Волинської обласної організації НСКУ.

серпень 2010 р. – Богдан Заброварний пішов із життя та похований на центральній алеї Луцького кладовища у с. Гараджа.

II. ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ ПРОФЕСОРА БОГДАНА ЙОСИПОВИЧА ЗАБРОВАРНОГО

Окремі наукові публікації

Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня

1973

1. Заброварный Б. И. Руководство КПСС дальнейшим укреплением союза рабочего класса и крестьянства в условиях строительства коммунизма : автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата исторических наук : 07.00.01 / Заброварный Богдан Иосифович / Акад. обществ. наук при ЦК КПСС, Каф. истории КПСС. – Москва, 1973. – 23 с.

Монографії, навчально-методичні видання та збірники

1968

2. Нариси історії Волинської обласної партійної організації / авт. кол.: І. С. Гайдай [та ін.] ; редкол.: О. М. Швидак (голова) [та ін.]. – Київ : Політвидав України, 1968. – 254 с.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

1981

3. Нариси історії Волинської обласної партійної організації / авт. кол.: П. А. Борковський [та ін.] ; редкол.: Є. А. Поліванов (голова) [та ін.]. – Вид. 2-е, перероб. і допов. – Львів : Каменяр, 1981. – 250 с.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

1985

4. Минуле і сучасне Волині : тези доп. та повідомл. Волин. регіон. іст.-краєзнав. конф., 26–28 верес. 1985 р. / Луцький держ. пед. ін-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; відп. ред. Н. В. Бурчак. – Луцьк : [б. в.], 1985. – 294 с. – Присвячується 40-річчю Великої Перемоги та 900-річчю Луцька.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

1988

5. Історія Волині. З найдавніших часів до наших днів : [монографія] / редкол.: О. Г. Михайлюк (відп. ред.) [та ін.]. – Львів : Вища шк., 1988. – 236 с. – Показч.: імен, геогр. назв. – Бібліогр. в кінці розд.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

1989

6. Материалы в помощь изучающим проблему «Образование и возвышение человека» / Луцкий пед. ин-т. – Луцьк, 1989. – 55 с.

Соавт.: Н. Е. Максюта, Р. А. Позинкевич.

7. Проблеми формування особистості вчителя та шляхи його підготовки до всебічного розвитку учнів : тези доп. та повідомл. наук.-практ. семінару, 27–28 черв. 1989 р. : в 2 ч. / Луцький держ. пед. ін-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; [відп. ред. Р. А. Арцишевський]. – Луцьк, 1989.

Ч. 1. – 240 с.

Ч. 2. – 189 с.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

1990

8. Минуле і сучасне Волині: Освіта. Наука. Культура : тези доп. та повідомл. IV Волин. регіон. іст.-краєзнав. конф., 13–14 квіт. 1990 р. : в 2 ч. / Луцьк. держ. пед. ін-т ім. Лесі Українки [та ін.]. – Луцьк, 1990.

Ч. 1. – 138 с.

Ч. 2. – 144 с.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

1991

9. Минуле і сучасне Волині : Історичні постаті краю : тези доп. та повідомл. V Волин. іст.-краєзнав. конф., 11–13 жовт. 1991 р. / Луцький держ. пед. ін-т ім. Лесі Українки ; Волин. обл. т-во краєзнавців. – Луцьк : [б. в.], 1991. – 194 с.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

1992

10. Луцький державний педагогічний інститут ім. Лесі Українки: нарис історії / авт. кол.: О. Г. Михайлюк (керівник), Б. Й. Заброварний, В. О. Кудь, Л. К. Українець ; ред. Т. О. Головіна. – Львів : Світ, 1992. – 88 с. : іл.

11. Матеріали XXXIII студентської конференції, присвяч. 400-річчю від дня народження Я. А. Коменського / Луцький держ. пед. ін-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 1992. – 217 с.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

12. Матеріали XXXVIII наукової конференції професорсько-викладацького складу інституту : в 2 ч. / М-во освіти України, Луцький держ. пед. ін-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 1992.

Ч. 1. – 198 с.

Ч. 2. – 388 с.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

13. Минуле і сучасне Волині: Краєзнавство: Історія, здобутки, перспективи : тези доп. та повідомл. II регіон. «Велика Волинь» і VI обл. іст.-краєзнав. конф., 8–10 жовт. 1992 р. / Луцький держ. пед. ін-т ім. Лесі Українки ; Волин. обл. т-во краєзнавців. – Луцьк : [б. в.], 1992. – 168 с.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

1993

14. Матеріали XXXIX наукової конференції професорсько-викладацького складу і студентів інституту : в 2 ч. / М-во освіти України, Луцький держ. пед. ін-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 1993.

Ч. 1. – 198 с.

Ч. 2. – 442 с.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

1994

15. Минуле і сучасне Волині : Проблеми джерелознавства : тези доп. та повідомл. VII Волин. іст.-краєзнав. конф., 15–16 верес. 1994 р. / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки, Лаб. історії Волині, Волин. обл. т-во краєзнавців ; відп. ред. Г. В. Бондаренко. – Луцьк : [б. в.], 1994. – 164 с.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

1995

16. Волинь в Другій світовій війні та перші повоєнні роки : матеріали наук. іст.-краєзнав. конф., присвяч. 50-й річниці перемоги над фашизмом, 19–20 квіт. 1995 р. / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ; редкол.: Г. В. Бондаренко (відп. ред.) [та ін.]. – Луцьк : [б. в.], 1995. – 107 с.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

1996

17. Науковий вісник Волинського державного університету. Вип. 3 / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ; редкол.: І. Д. Олексеюк [та ін.]. – Луцьк, 1996. – 148 с. – (Серія: Історія ; вип. 1).

Заброварний Б. Й. – член редколегії серії.

1998

18. Минуле і сучасне Волині: Літописні міста і середньовічна культура : матеріали VIII Волин. обл. іст.-краєзнав. конф., 27–29 листоп. 1995 р. / Луцький держ. пед. ін-т ім. Лесі Українки ; Волин. обл. т-во краєзнавців ; редкол.: Г. В. Бондаренко [та ін.]. – Луцьк : Надстир'я, 1998. – 136 с.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

19. Минуле і сучасне Волині: Олександр Цинкаловський і край : матеріали ІХ наук. іст.-краєзнав. міжнар. конф., 20–23 січ. 1998 р. / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; відп. ред. Г. В. Бондаренко. – Луцьк : Надстир'я, 1998. – 296 с. : іл.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

2001

20. Денисюк В. Т. Літопис Камінь-Каширщини : [іст.-краєзнав. нарис] / В. Т. Денисюк ; ред. Б. Й. Заброварний. – Луцьк : Настир'я, 2001. – 524 с. : іл.

Заброварний Б. Й. – редактор.

2002

21. Минуле і сучасне Волині й Полісся : Край на межі тисячоліть : матеріали X наук. іст.-краєзнав. конф., яка відбулася у Старому Чорторийську, Маневичах, Четвертні та Нововолинську в 2000–2002 рр. : зб. наук. пр. / Маневиц. краєзнав. музей, Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки, Волин. обл. т-во краєзнавців ; упоряд. Г. В. Бондаренко. – Луцьк : Надстир'я, 2002. – 290 с. : іл.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

22. Українське село в роки першої світової війни : [навч. посіб.] / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : Надстир'я, 2002. – 148 с. – Бібліогр. в кінці розд.

Співавт.: О. Г. Михайлюк.

2003

23. Минуле і сучасне Волині та Полісся: Ковель і ковельчани в історії України та Волині : матеріали XII Всеукр. наук. іст.-краєзнав. конф., присвяченої 12-й річниці Незалежності України і 485-й річниці надання Ковелю Магдебурз. права, м. Ковель, 23–24 жовт. 2003 р. : у 2 ч. / Волин. облдержадмін. [та ін.] ; [відп. за вип.: Г. В. Бондаренко, А. М. Силюк]. – Луцьк : Надстир'я, 2003.

Ч. 1. – 342 с. : іл.

Ч. 2. – 194 с. : іл.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

2009

24. Минуле і сучасне Волині та Полісся: Волинська обласна організація Національної спілки краєзнавців України : матеріали до відзначення 20-річчя від часу створення / Волин. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України [та ін.]. – Луцьк : [б. в.], 2009. – 292 с. – Спец. вип.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

Довідкові видання

1984

25. Волинь радянська. Документи і матеріали 1965–1975 рр. / редкол.: Є. А. Поліванов (голова) [та ін.] ; упоряд.: Н. О. Болдирева [та ін.]. – Львів : Каменяр, 1984.

Ч. 4. – 228 с. – Показч.: геогр., імен.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

1985

26. Луцьку 900 років. 1085–1985 : зб. док. і матеріалів / Голов. архів. упр. при Раді Міністрів УРСР, Парт. архів Волин. обкому КП України, Держ. архів Волин. обл. ; упоряд.: Н. О. Болдирева [та ін.], редкол.: Є. А. Поліванов (відп. ред.) [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1985. – 304 с.

Заброварний Б. Й. – заступник відповідального редактора.

1987

27. Луцька рада робітничих і солдатських депутатів // Великий Жовтень і громадянська війна на Україні : енциклопед. словн. / відп. ред. І. Ф. Курас. – Київ, 1987. – С. 321.

1991

28. Атлас Волинської області : [картогр. посіб.] / члени редкол.: Н. В. Бурчак (голова) та ін. – Москва : Ком. геодезії і картографії СРСР, 1991. – 42 с.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

1995

29. Книга пам'яті України. Волинська область : у 3 т. / редкол.: П. В. Онищук (голова) [та ін.]. – Львів : Каменяр, 1995.

Т. 1 : м. Луцьк, Володимир-Волинський район, Горохівський район, Іваничівський район, Камінь-Каширський район, Ківерцівський район. – 1995. – 568 с. : іл.

Т. 2 : Ковельський район, Локачинський район, Луцький район, Любешівський район, Любомльський район, Маневицький район. – 1995. – 648 с.

Т. 3 : Ратнівський район, Рожищенський район, Старовижівський район, Турійський район, Шацький район. – 1995. – 486 с. – Додатк. список. – Геогр. покажч.

Заброварний Б. Й. – член редколегії.

Статті у продовжуваних періодичних та неперіодичних виданнях

1973

30.Руководство КПСС дальнейшим укреплением союза рабочего класса и крестьянства // Партия и рабочий класс в условиях строительства коммунизма / редкол.: К. И. Суворов (отв. ред.) [и др.]. – Москва, 1973. – С. 37.

1990

31.3 вершини півстоліття // Педагог. – 1990. – 12 квіт.

32.Природопользование в строительном комплексе Волынской области // Природопользование в Волынской области : сб. науч. тр. / под ред. П. В. Луцишина, Я. А Мольчака. – Луцьк, 1990. – С. 108–115.

Співавт.: П. В. Луцишин.

1995

33.Вклад січових стрільців у розвиток національної освіти на Волині // Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету / М-во освіти України, Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 1995. – Вип. 1. – С. 63–69.

Співавт.: Б. В. Бернадський.

1996

34.Економічне становище селянства України в роки Першої світової війни // Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ;

[редкол.: І. Д. Олексеюк та ін.]. – Луцьк, 1996. – Вип. 3. – С. 23–25. – (Серія: Історія ; вип. 1).

35. Штрих до портрета Д. Вітовського // «Роде наш красний...» Волинь у долях краян і людських документах / М-во освіти України, Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки, Волин. акад. дім ; авт.-упоряд. Л. К. Оляндер. – Луцьк, 1996. – Т. 1 : [Статті, документи]. – С. 248–250.

Співавт.: Б. В. Бернадський.

1997

36. Дисертація з новітньої історії Волині // Волинь. – 1997. – 14 жовт. – Захист дис. В. Вісиним.

1999

37. Слово про попередника // «Чуєш, брате мій...»: спогади про Н. В. Бурчака / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 1999. – С. 30–31. – (Серія «Волинський університет: незабутні постаті»).

2000

38. Історичні джерела до вивчення аграрних відносин в українському селі в період Першої світової війни // Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: В. П. Колесник та ін.]. – Луцьк, 2000. – № 3 : Історичні науки. – С. 211–215.

39. Становище селянства України в роки Першої світової війни. Історіографічний аспект // Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: В. П. Колесник та ін.]. – Луцьк, 2000. – № 1 : Історичні науки. – С. 17–22.

2001

40. Генезис і перебіг акції «Вісла» // Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: В. П. Колесник та ін.]. – Луцьк, 2001. – № 11 : Історичні науки. – С. 103–112.

2003

41. Депортації українського населення із Закерзоння в 1944–1947 рр. // Історіографічні дослідження в Україні : зб. наук. пр. / Нац. акад. наук України, Ін-т історії України. – Київ, 2003. – Вип. 13, ч. 1 : Україна-

Польща: історія і сучасність : зб. наук. ст. і спогадів пам'яті П. М. Калениченка (1923–1983) / ред. Ю. Пінчук. – С. 359–385.

42.3 історії Волинського державного університету імені Лесі Українки // Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ; [ред. рада: І. Д. Алексеюк та ін.]. – Луцьк, 2003. – № 12. – С. 5–12.

2005

43. Данило Романович – галицько-волинський князь, король руський // Розбудова держави. – 2005. – № 5/8. – С. 69–83.

Співавт.: Я. М. Шабала.

44. Живі сторінки історії // Волинський державний університет імені Лесі Українки: 65 років : [реклам.-презентац. зб.]. – Луцьк, 2005. – С. 13–21.

2008

45. Вплив Українських січових стрільців на суспільно-політичне та культурне життя Західного Полісся під час Першої світової війни // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність : зб. наук. пр. / Нац. акад. наук України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. – Львів, 2008. – Вип. 16 : Ювілейний збірник на пошану Івана Патера. – С. 315–320.

Співавт.: Я. М. Шабала.

Доповіді на наукових конференціях та семінарах

1980

46. Співробітництво КПРС і ПОРП у боротьбі за мир, демократію і соціалізм на основі принципів марксизму-ленінізму, пролетарського інтернаціоналізму // Ziemia Manifestu Lipcowego w 35-leciu PRL : materiały z konferencji poświęconej 35 rocznicy powstania PRL / Wstęp i redakcja Edward Maciąg ; Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii

Robotniczej w Chełmie, Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Chełmie.
– Chełm, 1980. – 6 с.

1989

47.Здобутки і перспективи краєзнавства Волині (1985–1990 рр.) // Минуле і сучасне Волині : тези доп. та повідомл. III Волин. іст.-краєзнав. конф. / Луцький держ. пед. ін-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; відп. ред. Р. А. Арцишевський. – Луцьк, 1989. – С. 3–8.

Співавт.: Г. Бондаренко.

48.Про шляхи удосконалення підготовки педагогічних кадрів в Луцькому педінституті // Проблеми формування особистості вчителя та шляхи його підготовки до всебічного розвитку учнів : тези доп. та повідомл. наук.-практ. семінару, 27–28 черв. 1989 р. / Луцький держ. пед. ін-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; [відп. ред. Р. А. Арцишевський]. – Луцьк, 1989. – Ч. 1. – С. 1–4.

1990

49.Вивчення політичної системи радянського суспільства на семінарських заняттях з історії КПРС в Луцькому педінституті // Минуле і сучасне Волині: Освіта. Наука. Культура : тези доп. та повідомл. IV-ї Волин. регіон. іст.-краєзнав. конф., 13–14 квіт. 1990 р. / відп. ред. Б. Заброварний. – Луцьк, 1990. – Ч. 1. – С. 139–141.

50.Інститут сьогодні // Минуле і сучасне Волині. Освіта, наука, культура : тези доп. та повідомл. IV Волин. регіон. іст.-краєзнав. конф., 13–14 квіт. 1990 р. / Луцький держ. пед. ін-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; відп. ред. Б. Заброварний. – Луцьк, 1990. – Ч. 1. – С. 3–5.

Співавт.: Р. А. Арцишевський, Г. В. Бондаренко, В. Я. Ілляшенко.

1991

51.Проблема людини в історичному краєзнавстві // Минуле і сучасне Волині. Історичні постаті краю : тези доп. V Волин. іст.-краєзнав. конф., 11–13 жовт. 1991 р. / Луцький держ. пед. ін-т ім. Лесі Українки, Волин. обл. т-во краєзнавців ; редкол.: Р. А. Арцишевський [та ін.]. – Луцьк, 1991. – С. 4–7.

Співавт.: Г. В. Бондаренко.

1992

52. Етапи історичного краєзнавства і сьогодення // Минуле і сучасне Волині. Краєзнавство: історія, здобутки, перспективи : тези доп. та повідомл. II регіон. конф. «Велика Волинь» і VI обл. іст.-краєзнав. конф., 8–10 жовт. 1992 р. / Луцький держ. пед. ін-т ім. Лесі Українки, Волин. обл. т-во краєзнавців ; редкол.: Р. А. Арцишевський [та ін.]. – Луцьк, 1992. – С. 3–6.
Співавт.: Г. В. Бондаренко.

1993

53. Краєзнавчі дослідження в Луцькому педінституті // Шоста Всеукр. наук. конф. з іст. краєзнав. : [тези доп.], м. Луцьк, верес.–жовт. 1993 р. / Акад. наук України [та ін.] ; редкол.: П. Т. Тронько (голова) [та ін.]. – Луцьк, 1993. – С. 12.
Співавт.: Г. В. Бондаренко.

1994

54. Історико-краєзнавчі конференції – джерело історії Волині // Минуле і сучасне Волині: Проблеми джерелознавства : тези доп. і повідомл. VII Волин. іст.-краєзнав. конф., 15–16 верес. 1994 р. / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки, Лабораторія історії Волині, Волин. обл. т-во краєзнавців ; редкол.: Г. В. Бондаренко [та ін.]. – Луцьк, 1994. – С. 119–122.
Співавт.: Г. В. Бондаренко, І. В. Нічий, Є. І. Франчук.

1995

55. Вклад волинян у перемогу над фашизмом // Волинь у Другій світовій війні та перші повоєнні роки : матеріали наук. іст.-краєзнав. конф., присвяч. 50-й річниці перемоги над фашизмом, 19–20 квіт. 1995 р. / Волин. облрада нар. депутатів [та ін.] ; редкол.: Г. В. Бондаренко, Б. Й. Заброварний, І. В. Кічий. – Луцьк, 1995. – С. 71.

1997

56. Економічне становище селянства Волинської губернії в роки Першої світової війни // Житомирщина крізь призму століть : матеріали Всеукр. наук.-краєзнав. конф., 17–19 верес. 1997 р., м. Житомир / Житомирське

обл. упр. культури [та ін.] ; відп. ред. М. Ю. Костриця. – Житомир, 1997. – С. 72–73.

1998

57. Роль Українських січових стрільців у культурно-освітньому відродженні на Волині в роки Першої світової війни // *Минуле і сучасне Волині : Олександр Цинкаловський і край : матеріали ІХ наук. іст.-краєзнав. міжнар. конф., 20–23 січ. 1998 р. / Волин. облдержамін. [та ін.] ; відп. ред. Г. В. Бондаренко. – Луцьк, 1998. – С. 212–213.*

Співавт.: Б. В. Бернадський.

1999

58. Протокол узгоджень і розбіжностей, занотованих в ході роботи ІV міжнародного семінару істориків «Українсько-польські відносини під час Другої світової війни», Варшава, 8–10 квіт. 1998 р. // *Україна – Польща: важкі питання : матеріали ІV міжнар. семінару істориків «Українсько-польські відносини під час Другої світової війни», Варшава, 8–10 жовт. 1998 р. / відп. ред. М. Кучерепа. – Варшава, 1999. – Т. 4. – С. 311–318.*

Співавт.: М. Кучерепа, Г. Бухало, В. Дмитрук.

2002

59. Волинь і Полісся: спільні історичні долі // *Минуле і сучасне Волині й Полісся: Край на межі тисячоліть : матеріали Х наук. іст.-краєзнав. конф., яка відбулася у Старому Чорторійську, Маневичах, Четвертні та Нововолинську в 2000–2002 рр. : зб. наук. пр. / Нововол. міська рада [та ін.] ; редкол.: Г. В. Бондаренко [та ін.]. – Луцьк, 2002. – С. 4–5.*

Співавт.: Г. Бондаренко, Є. Франчук.

2003

60. Ідея відновлення Галицько-Волинської держави в роки Першої світової війни // *Минуле і сучасне Волині та Полісся : Ковель і ковельчани в історії України та Волині : матеріали ХІІ Всеукр. наук. іст.-краєзнав. конф., присвяч. 12-й річниці Незалежності України і 485-й річниці надання Ковелю Магдебурзького права, м. Ковель, 23–24 жовт. 2003 р. : зб. наук.*

пр. / Волин. облдержадмін. [та ін.] ; [відп. за вип.: Г. В. Бондаренко, А. М. Силюк]. – Луцьк, 2003. – Ч. 2. – С. 164–166. – Бібліогр.: 18 назв.

Співавт.: Б. Бернадський.

61.Окремі проблеми суспільно-політичної ситуації на Волині в роки Першої світової війни // Минуле і сучасне Волині та Полісся: Ковель і ковельчани в історії України та Волині : матеріали XII Всеукр. наук. іст.-краєзнав. конф., присвяч. 12-й річниці Незалежності України і 485-й річниці надання Ковелю Магдебурзького права, м. Ковель, 23–24 жовт. 2003 р. : зб. наук. пр. / Волин. облдержадмін. [та ін.] ; [відп. за вип.: Г. В. Бондаренко, А. М. Силюк]. – Луцьк, 2003. – Ч. 1. – С. 304–306. – Бібліогр.: 20 назв.

Співавт.: Б. Бернадський.

2004

62.Меліоративні роботи на Волині і Поліссі у 1921–1939 рр. // Минуле і сучасне Волині та Полісся : Історія сіл і міст Західного Полісся : Маневиччина : матеріали XIII Волин. наук. іст.-краєзнав. конф., смт. Маневичі – с. Кукли, 14 квіт. 2004 р. / Упр. культури Волин. облдержадмін. [та ін.] ; упоряд.: Г. Бондаренко, А. Силюк, П. Хомич. – Луцьк, 2004. – С. 92–94.

Співавт.: Я. М. Шабала.

2007

63.Західне Полісся під час Першої світової війни: соціально-економічна ситуація // Минуле і сучасне Волині та Полісся : Любомль в історії України та Волині : матеріали XXV Волин. обл. іст.-краєзнав. наук. конф., присвяч. 16-й річниці Незалежності України, 720-й першої писемної згадки міста Любомля і 800-й річниці першої писемної згадки Угровська, м. Луцьк, 25 жовт. 2007 р. / Любомльська райрада [та ін.]. – Луцьк, 2007. – Вип. 25. – С. 95–97. – Бібліогр.: с. 97.

Співавт.: Я. М. Шабала.

2008

64. Суспільно-політичне та культурне життя Західної Волині та Полісся під час Першої світової війни // *Минуле і сучасне Волині та Полісся* : Олександр Цинкаловський і край : матеріали XXVII міжнар. наук. іст.-краєзнав. конф., присвяч. 1020-ій річниці від першої писемної згадки про Володимир та 110-річчю від дня народж. О. Цинкаловського, м. Володимир-Волинський, 22 лют. 2008 р. / Волин. облрада [та ін.] ; [упоряд. та відп. за вип.: Г. Бондаренко, А. Силюк]. – Луцьк, 2008. – Вип. 27. – С. 285–288. – Бібліогр.: 18 назв

Співавт.: Я. М. Шабала.

2009

65. Волинь і Полісся: спільні історичні долі // *Минуле і сучасне Волині та Полісся*: Волинська обласна організація Національної спілки краєзнавців України : матеріали до відзначення 20-річчя від часу створення / Волин. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України [та ін.] ; голов. ред.: Г. В. Бондаренко. – Луцьк, 2009. – Спец. вип. – С. 215–217.

Співавт.: Г. Бондаренко, Є. Франчук.

66. Генезис і перебіг акції «Вісла» // *Україна – Польща: важкі питання* : матеріали VIII Міжнар. наук. семінару «Українсько-польські відносини під час Другої світової війни», Варшава, 6–8 листоп. 2000 р. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; наук. ред. М. Кучерепа. – Луцьк, 2009. – Т. 8. – С. 172–187.

67. Етапи історичного краєзнавства і сьогодення // *Минуле і сучасне Волині та Полісся*: Волинська обласна організація Національної спілки краєзнавців України : матеріали до відзначення 20-річчя від часу створення / Волин. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України [та ін.] ; голов. ред. Г. В. Бондаренко. – Луцьк, 2009. – Спец. вип. – С. 206.

Співавт.: Г. Бондаренко.

68. Історико-краєзнавчі конференції – джерело історії Волині // *Минуле і сучасне Волині та Полісся* : Волинська обласна організація Національної спілки краєзнавців України : матеріали до відзначення 20-річчя від часу

створення / Волин. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України [та ін.] ;
голов. ред. Г. В. Бондаренко. – Луцьк, 2009. – Спец. вип. – С. 208–209.

Співавт.: Г. Бондаренко, І. Кічий, Є. Франчук.

69.Здобутки і перспективи краєзнавства Волині (1985–1990 рр.) // Минуле і сучасне Волині та Полісся : Волинська обласна організація Національної спілки краєзнавців України : матеріали до відзначення 20-річчя від часу створення / Волин. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України [та ін.] ;
голов. ред. Г. В. Бондаренко. – Луцьк, 2009. – Спец. вип. – С. 212–215.

Співавт.: Г. Бондаренко.

70.Краєзнавчі дослідження в Луцькому педінституті // Минуле і сучасне Волині та Полісся : Волинська обласна організація Національної спілки краєзнавців України : матеріали до відзначення 20-річчя від часу створення / Волин. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України [та ін.] ;
голов. ред. Г. В. Бондаренко. – Луцьк, 2009. – Спец. вип. – С. 207.

Співавт.: Г. Бондаренко.

Інтерв'ю

1991

71.Бути університетові в Луцьку : [інтерв'ю] // Рад. Україна. – 1991. – 27 лют.

1992

72.І два єфрейтора в купі не замінять одного молодшого сержанта! :
[інтерв'ю] / розмовляв В. Данилюк // Молода Волинь. – 1992. – 24 лип.

73.Майбутнє – за університетом : [інтерв'ю] / записала А. Філатенко //
Волинь. – 1992. – 12 берез.

2006

74.Десант в історію Богдана Заброварного : [інтерв'ю] / розмовляв В. Лис //
Волинь. – 2006. – 2 лют.

Рецензії

1992

75. Леся Українка: дивосвіт та історія осмислення кризь роки та мистецтво // Педагог. – 1992. – 29 жовт. – Рец. на кн.: Лесин дивосвіт : [монографія] / О. О. Рисак. – Львів : Світ, 1992. – 180 с.
Співавт.: Г. Бондаренко, Є. Франчук.

2001

76. Безсмертя звитяги і жертвовності // Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: В. П. Колесник та ін.]. – Луцьк, 2001. – № 5 : Історичні науки. – С. 246–249. – Рец. на кн.: Безсмертя: Книга пам'яті України 1941–1945 / [заг. наук. ред. П. П. Панченка]. – Київ : Кн. Пам'яті України, 2000. – 944 с. : іл.
Співав.: В. І. Прокопчук.

2004

77. Польська історія очима українських учених // Літопис Волині : наук.-попул. і літ.-худож. часоп. / редкол.: І. Д. Олексеюк (голов. ред.) [та ін.]. – Луцьк, 2004. – Чис. 3. – С. 73–80. – Рец. на кн.: Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів / Л. О. Зашкільняк, М. Г. Крикун. – Львів : Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2002. – 752 с.
Співавт.: В. І. Прокопчук.

Публікації про Б. Й. Заброварного

1. Балик Н. Зустрічі в Канаді : нещодавно ректор ЛДПІ ім. Лесі Українки повернувся з Канади / Н. Балик // Рад. Волинь. – 1990. – 8 лип.
2. Бондаренко Г. Богдан Заброварний – ректор Луцького державного педагогічного інституту імені Лесі Українки у 1989–1993 рр. / Г. Бондаренко // Волинський державний університет імені Лесі Українки: 65 років : [реклам.-презентац. зб.]. – Луцьк, 2005. – С. 27–28.
3. Бондаренко Г. 70 років від дня народження Б. Й. Заброварного (1936) – українського історика, педагога, краєзнавця / Г. Бондаренко // Календар

знаменних і пам'ятних дат Волині на 2006 рік / Управління культури і туризму Волин. облдержадмін., Волин. краєзнав. музей, Волин. держ. обл. універс. наук. б-ка ім. О. Пчілки. – Луцьк, 2005. – С. 35–39.

4. Бондаренко Г. 75 років від дня народження Б. Й. Заброварного (1936–2010) – українського історика, педагога, краєзнавця / Г. Бондаренко // Календар знаменних і пам'ятних дат Волині на 2011 рік. – Луцьк, 2010. – С. 27–28.

5. Заброварний Богдан Йосипович (1936 р. – 2010 р.) // Материк краєзнавства : зб. присвяч. лауреатам премії ім. Д. Яворницького Нац. спілки краєзнавців України / упоряд.: Р. Маньковська [та ін.]. – Київ, 2013. – С. 44–45.

6. Богдан Йосипович Заброварний // Краєзнавці України (сучасні дослідники рідного краю) : довідник / Всеукр. спілка краєзнавців. – Київ ; Кам'янець-Подільський, 2003. – Т. 1. – С. 74.

ІІІ. Перелік авторефератів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата, науковий керівник Б. Й. Заброварний

1998

1. Ткачук В. П. Соціально-політичні процеси на західноукраїнських землях в перше повоєнне десятиріччя (1944–1954 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Ткачук Василь Петрович ; Львів. держ. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 1998. – 17 с. – укр.

1999

2. Бернадський Б. В. Волинь у роки першої світової війни : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Бернадський Богдан Васильович ; НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. – Львів, 1999. – 19 с. – укр.

3. Литвинюк В. І. Економічний розвиток Волинського воєводства в міжвоєнний період (1921–1939 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук :

07.00.01 / Литвинюк Валентина Іванівна ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 1999. – 20 с. – укр.

2006

4. Доброчинська В. А. Інтелігенція в культурному житті Західної Волині (1921–1939 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Доброчинська Валентина Анатоліївна ; НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича, Ін-т народознавства. – Львів, 2006. – 19 с. – укр.

Алфавітний покажчик назв праць

Атлас Волинської області 28

Безсмертя звитяги і жертовності 76

Бути університетові в Луцьку 71

Вивчення політичної системи радянського суспільства на семінарських заняттях з історії КПРС в Луцькому педінституті 49

Вклад волинян у перемогу над фашизмом 55

Вклад січових стрільців у розвиток національної освіти на Волині 33

Волинь в Другій світовій війні та перші повоєнні роки 16

Волинь і Полісся: спільні історичні долі 59,65

Волинь радянська. Документи і матеріали 1965–1975 рр. 25

Вплив Українських січових стрільців на суспільно-політичне та культурне життя Західного Полісся під час Першої світової війни 45

Генезис і перебіг акції «Вісла» 40,66

Данило Романович – галицько-волинський князь, король руський 43

Депортації українського населення із Закерзоння в 1944–1947 рр. 41

Десант в історію Богдана За броварного 74

Дисертація з новітньої історії Волині 36

Економічне становище селянства Волинської губернії в роки Першої світової війни 56

Економічне становище селянства України в роки Першої світової війни 34

Етапи історичного краєзнавства і сьогодення 52,67

Живі сторінки історії 44

З вершини півстоліття 31

З історії Волинського державного університету імені Лесі Українки 42

Західне Полісся під час Першої світової війни: соціально-економічна ситуація 63

Здобутки і перспективи краєзнавства Волині (1985–1990 рр.) 47,69

І два ефрейтора в купі не замінять одного молодшого сержанта! 72

Ідея відновлення Галицько-Волинської держави в роки Першої світової війни 60

Інститут сьогодні 50

Історико-краєзнавчі конференції – джерело історії Волині 54,68

Історичні джерела до вивчення аграрних відносин в українському селі в період Першої світової війни 38

Історія Волині. З найдавніших часів до наших днів 5
Книга пам'яті України. Волинська область 29
Краєзнавчі дослідження в Луцькому педінституті 53,70

Леся Українка: дивосвіт та історія осмислення кризь роки та мистецтво 75
Літопис Камінь-Каширщини 20
Луцька рада робітничих і солдатських депутатів 27
Луцький державний педагогічний інститут ім. Лесі Українки: нарис історії 10
Луцьку 900 років. 1085–1985 26

Майбутнє – за університетом 73

Матеріали в допомогу вивчаючим проблему «Образование и возвышение человека» 6

Матеріали XXXVIII наукової конференції професорсько-викладацького складу інституту 12

Матеріали XXXIX наукової конференції професорсько-викладацького складу і студентів інституту 14

Матеріали XXXIII студентської конференції, присвяч. 400-річчю від дня народження Я. А. Коменського 11

Меліоративні роботи на Волині і Поліссі у 1921–1939 рр. 62

Минуле і сучасне Волині 4

Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю 9

Минуле і сучасне Волині й Полісся: Край на межі тисячоліть 21

Минуле і сучасне Волині: Краєзнавство: Історія, здобутки, перспективи 13

Минуле і сучасне Волині: Літописні міста і середньовічна культура 18

Минуле і сучасне Волині: Олександр Цинкаловський і край 19

Минуле і сучасне Волині: Освіта. Наука. Культура 8

Минуле і сучасне Волині: Проблеми джерелознавства 15

Минуле і сучасне Волині та Полісся: Волинська обласна організація

Національної спілки краєзнавців України 24

Минуле і сучасне Волині та Полісся: Ковель і ковельчани в історії України та Волині 23

Нариси історії Волинської обласної партійної організації 2,3

Науковий вісник Волинського державного університету 17

Окремі проблеми суспільно-політичної ситуації на Волині в роки Першої світової війни 61

Польська історія очима українських учених 77

Природопользование в строительном комплексе Волынской области 32

Про шляхи удосконалення підготовки педагогічних кадрів в Луцькому педінституті 48

Проблема людини в історичному краєзнавстві 51

Проблеми формування особистості вчителя та шляхи його підготовки до всебічного розвитку учнів 7

Протокол узгоджень і розбіжностей, занотованих в ході роботи IV міжнародного семінару істориків «Українсько-польські відносини під час Другої світової війни», Варшава, 8–10 квіт. 1998 р. 58

Роль Українських січових стрільців у культурно-освітньому відродженні на Волині в роки Першої світової війни 57

Руководство КПСС дальнейшим укреплением союза рабочего класса и крестьянства 30

Руководство КПСС дальнейшим укреплением союза рабочего класса и крестьянства в условиях строительства коммунизма 1

Слово про попередника 37

Співробітництво КПРС і ПОРП у боротьбі за мир, демократію і соціалізм на основі принципів марксизму-ленінізму, пролетарського інтернаціоналізму 46

Становище селянства України в роки Першої світової війни.

Історіографічний аспект 39

Суспільно-політичне та культурне життя Західної Волині та Полісся під час Першої світової війни 64

Українське село в роки першої світової війни 22

Штрих до портрета Д. Вітовського 35

Іменний покажчик співавторів

Арцишевський Р. А. 7,50

Бернадський Б. В. 33,35,57,60,61

Болдирєва Н. О. 25,26

Бондаренко Г. В. 15,16,18,19,21,23,47,50,51,52,53,54,59,65,67,68,69,70,75

Борковський П. А. 3

Бурчак Н. В. 4,28

Бухало Г. 58

Гайдай І. С. 2

Головіна Т. О. 10

Денисюк В. Т. 20

Дмитрук В. 58

Ілляшенко В. Я. 50

Кічий І. 68

Кудь В. О. 10

Курас І. Ф. 27

Кучерепа М. 58

Луцишин П. В. 32

Максюта Н. Е. 6

Михайлюк О. Г. 5,10,22

Нічий І. В. 54

Олексеюк І. Д. 17

Онищук П. В. 29

Позинкевич Р. А. 6

Поліванов Є. А. 3,25,26

Прокопчук В. І. 76,77

Силюк А. М. 23

Українець Л. К. 10

Франчук Є. І. 54,59,65,68,75

Шабала Я. М. 43,45,62,63,64

Швидак О. М. 2

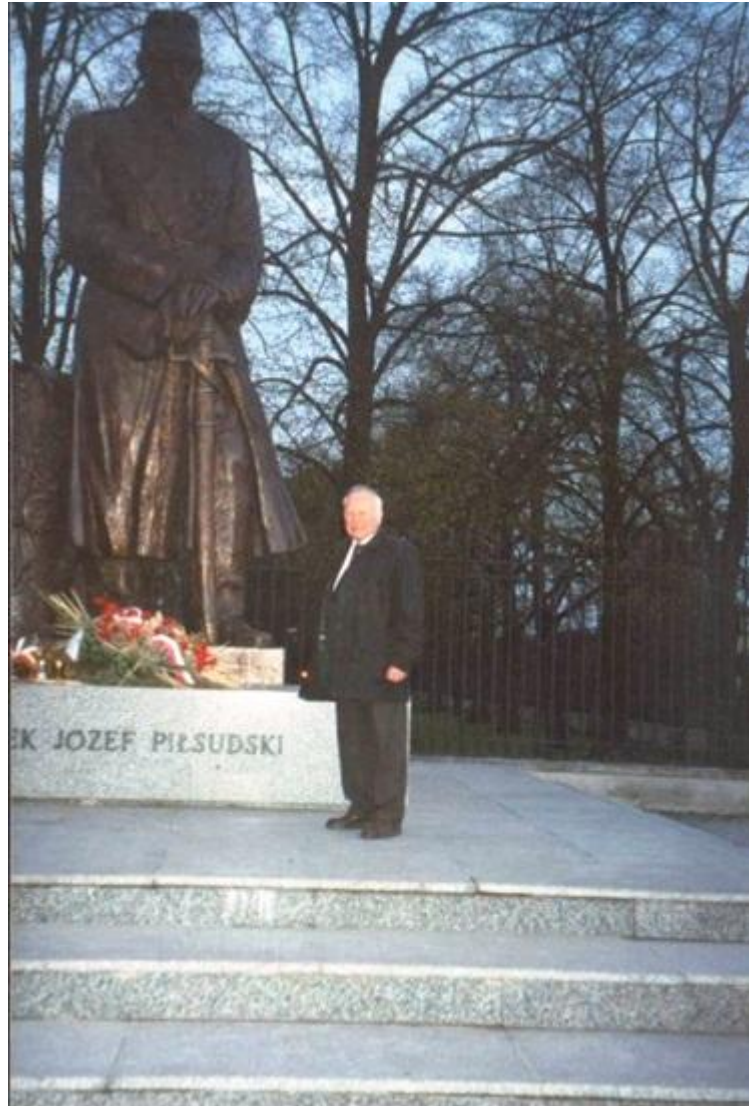
Фотоілюстрації

Квітень 1963 р.

З Г. В. Бондаренком в кулуарах
історико-краєзнавчої конференції 90-ті р. XX ст.

У Польщі біля пам'ятника Marszałek Józef Piłsudski
(Бельведерський палац у Варшаві)

Засідання кафедри Давньої і нової історії України, 2004 р.

На презентації книг у бібліотеці ВНУ ім. Лесі Українки

Заброварний Б. Й. та Миткалик І. В.
(голова профспілки працівників університету), 2006 р.

З Олексеюком І. Д. та Миткалицом І. В.
після засідання вченої ради ВНУ

Богдан Йосипович Заброварний [Електронний ресурс] : біобібліогр. покажч. до 80-річчя від дня народж. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. І. П. Сидорук. - Луцьк, 2016. - 48 с. - (Біобібліографія вчених Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки). – Покажч. назв пр. ; імен. покажч. співавт.

Висвітлено основні етапи життя відомого українського науковця, професора, кандидата історичних наук - Богдана Йосиповича Заброварного.

Уміщено бібліографію праць науковця, що охоплюють період від 1968 до 2009 рр., а також біографічний нарис та спогади колег.

ББК 72(4УКР-4ВОЛ)я1